

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 402/09-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Š. I., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom Krajským súdom v Nitre pod sp. zn. 7 Tos 61/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. I. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2009 doručená sťažnosť Š. I., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom Krajským súdom v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 Tos 61/2009. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 2. novembra 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Tp 38/2008 z 28. novembra 2008 vzatý do väzby

s účinnosťou od 26. novembra 2008 od 12.40 h. Krajský prokurátor v Nitre podal na sťažovateľa obžalobu okresnému súdu 7. mája 2009. Uznesením okresného súdu č. k. 1 T 62/09-581 z 20. mája 2009 bolo rozhodnuté o ďalšom trvaní jeho väzby po podaní obžaloby. Toto uznesenie okresného súdu sa však stalo právoplatným až 10. júna 2009, t. j. dňom doručenia uznesenia krajského súdu č. k. 7 Tos 34/2009-591 z 3. júna 2009 o zamietnutí sťažnosti podanej sťažovateľom. Sťažovateľ podaním zo 7. septembra 2009 požiadal o prepustenie z väzby. Žiadosť odôvodnil s poukazom na to, že základná šesťmesačná lehota trvania jeho väzby uplynula 26. mája 2009 o 12.40 h, pričom v tejto lehote nebolo právoplatne rozhodnuté o ďalšom trvaní jeho väzby. V súlade s ustanovením § 238 ods. 3 Trestného poriadku pritom malo dôjsť k vydaniu právoplatného rozhodnutia o jeho ponechaní vo väzbe do uplynutia lehoty, ktorá bola základnou lehotou väzby v prípravnom konaní. Základná lehota väzby v prípravnom konaní bola v prípade sťažovateľa šesť mesiacov preto, lebo to vyplýva z ustanovenia § 78 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009, a to s poukazom na prechodné ustanovenie § 567c ods. 2 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia ak lehota väzby začala plynúť pred 1. februárom 2009, použijú sa ustanovenia § 76, § 78, § 80 ods. 3 a § 81 ods. 4 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009. Z ustanovenia § 238 ods. 3 Trestného poriadku ale nevyplýva, že by ho bolo možné aplikovať len a len v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom od 1. februára 2009, a nie aj v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2009. Toto ustanovenie je nevyhnutné aplikovať aj v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2009, pretože iné ustanovenie upravujúce predmetnú otázku Trestný poriadok v súčasnosti neobsahuje. S účinnosťou od 1. februára 2009 bol totiž z ustanovenia § 244 Trestného poriadku vypustený odsek 5, podľa ktorého ak je obvinený vo väzbe, rozhoduje súd pri predbežnom prejednaní obžaloby vždy aj o ďalšom trvaní väzby. V Trestnom poriadku tak zostalo od 1. februára 2009 len ustanovenie § 238 ods. 3, podľa ktorého súd musí rozhodnúť o väzbe tak, aby došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní. Znamená to teda, že v prípade sťažovateľa nebolo právoplatne rozhodnuté o väzbe do uplynutia lehoty šesť mesiacov, ktorá bola základnou lehotou väzby v prípravnom konaní. Aj do 1. februára 2009 musel súd rozhodnúť o väzbe do uplynutia základnej lehoty väzby, v súčasnosti mu však

ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku prikazuje rozhodnúť tak aj právoplatne, i keď postupom podľa § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2009.

Uznesením okresného súdu č. k. 1 T 62/09-689 z 23. septembra 2009 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietnutá. Uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Tos 61/2009 z 13. októbra 2009 bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu.

Krajský súd sa vo svojom zamietajúcom uznesení s dôvodmi sťažovateľovej žiadosti vôbec nezaoberal, poukázal len na odôvodnenie uznesenia okresného súdu, s ktorým sa vraj stotožňuje. Pritom v odôvodnení uznesenia okresného súdu chýba vysporiadanie sa s argumentáciou sťažovateľa najmä v otázke potreby právoplatného rozhodnutia o ďalšom trvaní väzby do uplynutia základnej lehoty trvania väzby, a teda skutočného dôsledného postupu podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku. Argument okresného súdu, podľa ktorého je opačného názoru, než sťažovateľ, nemožno považovať za odôvodnenie rozhodnutia. Hoci okresný súd uviedol, že postupoval podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku, nevysvetlil, prečo nemusí byť rozhodnutie právoplatné do uplynutia základnej lehoty trvania väzby. Okresný súd však zároveň uviedol, že ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku je možné aplikovať len v súvislosti s § 76 Trestného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2009, hoci vzápätí dodal, že podľa tohto ustanovenia postupoval aj v prípade sťažovateľa, čím poprel svoje vlastné už uvedené tvrdenie. S takýmto odôvodnením sa krajský súd stotožnil a navyše doplnil, že postup okresného súdu je správny aj s poukazom na ustanovenie § 564 ods. 3, 4 a 5 Trestného poriadku, ktoré sa však veci netýka. Takéto rozhodnutie považuje sťažovateľ za arbitrárne bez skutočného vysporiadania sa (resp. bez záujmu vysporiadať sa) s dôvodmi sťažovateľa uvedenými v jeho žiadosti o prepustenie z väzby a v následnej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 7 Tos 61/2009 s tým, aby bolo uznesenie z 13. októbra 2009 zrušené a vec vrátená na ďalšie konanie. Požaduje tiež

náhradu trov konania v sume 245,70 €. Domáha sa aj prednostného vybavenia sťažnosti vzhľadom na to, že je vo väzbe.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 7 Tos 61/2009 z 13. októbra 2009 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 1 T 62/09 z 13. októbra 2009. Podľa názoru krajského súdu v odôvodnení uznesenia okresného súdu sa podrobne a správne poukázalo na úvahy rozhodné pre ustálenie existencie materiálnych a formálnych podmienok väzby u sťažovateľa. S týmito sa krajský súd stotožňuje a ako na správne na ne v podrobnostiach len odkazuje (pričom poukazuje aj na predchádzajúce rozhodnutia týkajúce sa väzby sťažovateľa). K skutočnostiam uvádzaným sťažovateľom dodáva, že okresný súd správne postupoval podľa ustanovení zákona č. 5/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „novela Trestného poriadku“). Poukazuje pritom na znenie § 564 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na okresnému súdu pred dňom nadobudnutia účinnosti novely Trestného poriadku, vykoná konanie okresný súd podľa doterajších predpisov. Podľa § 564 ods. 5 Trestného poriadku konaním podľa odsekov 3 a 4 § 564 sa rozumie aj konanie o dôvodoch a lehotách väzby podľa doterajších predpisov vrátane konania o návrhu na predĺženie lehoty väzby Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Keďže v prípade sťažovateľa bola obžaloba podaná až po účinnosti novely Trestného poriadku, okresný súd postupoval správne.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Jadrom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého do uplynutia základnej šesťmesačnej lehoty väzby, ku ktorému v jeho prípade došlo 26. mája 2009, mala byť väzba buď právoplatne predĺžená, alebo sťažovateľ mal byť prepustený na slobodu. Keďže väzba bola síce právoplatne predĺžená, ale až s dátumom právoplatnosti 10. jún 2009 (dňom doručenia uznesenia krajského súdu č. k. 7 Tos 34/2009-591 z 3. júna 2009), sťažovateľ mal byť správne 26. mája 2009 o 12.40 h prepustený. Keďže sa tak nestalo, domáhal sa prepustenia z väzby žiadosťou zo 7. septembra 2009.

Už na prvý pohľad je zrejmé, že k údajnému pochybeniu, ktoré sťažovateľ v podanej sťažnosti vytýka, malo dôjsť v skutočnosti v opravnom konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 7 Tos 34/2009, resp. jeho uznesením z 3. júna 2009. Pri rešpektovaní právneho názoru sťažovateľa by bolo totiž povinnosťou krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Tos 34/2009 sťažovateľa z väzby prepustiť, keďže krajský súd do 26. mája 2009 nestihol o veci rozhodnúť, a to tým menej právoplatne.

Ak bol sťažovateľ toho názoru, že jeho neprepustením z väzby v dôsledku márneho uplynutia základnej lehoty väzby 26. mája 2009 došlo k porušeniu označeného článku ústavy, mal podať sťažnosť ústavnému súdu v zákonnej lehote proti uzneseniu krajského súdu č. k. 7 Tos 34/2009-591 z 3. júna 2009, pretože porušenie označeného základného práva je v príčinnej súvislosti práve s týmto uznesením krajského súdu.

Pokiaľ sa sťažovateľ žiadosťou zo 7. septembra 2009 domáhal prepustenia z väzby z už uvedených dôvodov, žiadal tým vlastne od všeobecných súdov, aby zrevidovali svoje predchádzajúce uznesenie o ďalšom trvaní väzby, a to bez toho, aby bolo toto skoršie uznesenie v predpísanom konaní (napríklad ústavným súdom) zrušené. Takejto žiadosti sťažovateľa však všeobecné sudy nemohli vyhovieť. Neexistuje totiž potrebná miera príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a tvrdeným porušením čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2009